N°. 177. 1857.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 29 JULIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 25 Julij jl., n°. 62, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan de nagemelde commissien uit de Staten van Noordholland magtiging te verleenen, om na de tegenwoordige zomervergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten, als:

1°. aan de commissie belast met het onderzoek der ontwerpen van bijzondere bestuurs-reglementen voor de dijksvereeniging, bekend onder den naam van Noorder-IJ- en Zeedijk voor het hoogheemraadschap Waterland, het waterschap Wormer, Jisp en Neck en voor den Eilandspolder;

2°. aan de commissie belast met het uitbrengen van rapport op een adres van het bestuur van den Groot-Limmerpolder, waarbij de tusschenkomst der Staten wordt gevraagd tot regeling van de waterlossing en den waterstand van de duinontginningen onder Castricum en Bakkum.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 25sten Julij 1857, n°. 67, is aan *D. Verhage*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 1sten Augustus aanstaande eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van griffier bij het kantongeregt te Sliedrecht.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 25sten Julij 1857, n°. 72, zijn, met ingang van den 1sten Augustus aanstaande, tot officieren van gezondheid der 3de klasse bij de Koninklijke Nederlandsche zeemagt benoemd de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen: *J. de Clerq Zubli*, *A. P. Dilg*, *C. Noordewier*, *H. J. Nieuwkerk*, *P. W. J. van den Broek*, *J. C. L. Klencke*, *A. Kuijlenburg* en *J. J. Dekkers*.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Julij 1857, n°. 41, is aan den, op zijn verzoek, eervol ontslagen 1sten luitenant der schutterij te Pasoeroean *D. S. G. Mentel* vergunning verleend [illegible] het blijven dragen van de uniform en de onderscheidingsteekenen [illegible] aan den laatstelijk door hem bekleeden rang bij de geme[illegible] schutterij.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

VERSLAG *der werkzaamheden van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut in het jaar* 1856—1857, *uitgebragt aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.*

Het verslag der werkzaamheden van het Instituut in dit afgeloopen instituutjaar moge minder nieuw ondernomene onderzoekingen bevatten, er staat tegenover dat sommige nu afgeloopen zijn en de praktische strekking van het Instituut voldingend bewijzen. Er is een nieuwe druk uitgegeven van de snijpunten der schepen met de breedte-cirkels en meridianen, met vele nieuwe bijdragen vermeerderd. Uit die tafels blijkt reeds, welke weg in de verschillende maanden de kortste zij naar Java en voorts ook, dat de nieuw aanbevolen weg werkelijk de beste is.

Reeds 30 schepen volgden dien nieuwen weg bijna geheel, andere min of meer: alle hadden voordeel, maar zij, die zich het meest hielden aan de door het Instituut aanbevolen zeilaanwijzing, hadden een groot voordeel van elf dagen op de negen en negentig. Het getal is te groot, dan dat men het voordeel voor toevallig zou kunnen houden; in tegendeel, men kan op dit voordeel reeds vast rekenen, en de reis naar Java, die uit 400 schepen, welker reis het eerst aan het Instituut bewerkt werd, 101 dagen bleek te zijn, is op 88 bekort.

De tehuisreize is in bewerking: daarop mag men zich niet zulk een groot voordeel voorstellen.

De beste weg was daarvoor reeds voor een groot gedeelte als van zelf aan de hand gedaan; maar ik twijfel er niet aan, of vooral op het laatste gedeelte der reis zal men toch ook eenige dagen kunnen besparen. Voor een volgend verslag zal dit onderzoek de stof leveren.

Er is meer gedaan dan dit. Er is namelijk vooreerst eene eerste bijdrage geleverd tot de kennis van de gesteldheid van atmospheer en Oceaan, bezuiden den parallel van 40° Z. Br., waardoor de reeders en gezagvoerders, die nog aarzelden om den nieuwen weg op te volgen, welligt te meer zullen worden overgehaald, aangezien toch daaruit blijkt, dat die weg de gewone gevaren eer in mindere dan in meerdere mate aanbiedt, terwijl een nieuw gevaar, bij name het gevaar van het ontmoeten van ijs, indien zij op den voorgeschreven weg blijven, luttel is, zoo het al aanwezig is, en dit dus ten onregte velen nog terug houdt.

Ik zou daarenboven mogen verwijzen op mijne lezing over het gebruik van den zee-thermometer, sedert zoo zeer door de ondervinding van velen gestaafd, die het best het naderen van ijsbergen verkondigt.

Ten andere is voor de physische thalassographie eene belangrijke bijdrage geleverd uit de temperatuur-bepalingen van het zeewater aan de oppervlakte. De stroom, die door het kanaal van Mozambique en langs de oostzijde van Madagascar uit de Indische zee komt, wendt zich spoedig aan de Kaap de Goede Hoop zuidwaarts en daarna oostwaarts, terwijl misschien slechts een klein gedeelte dezer wateren door den van de Zuidpool aankomenden stroom noordwaarts op langs de westkust van Afrika wordt medegevoerd.

Vroeger heerschte daaromtrent eene andere meening.

Er zijn bij dit onderzoek opmerkingen gevoegd voor de praktijk zeer belangrijk, ook ten opzigte van de grenzen, waartoe zich die stroomen in verschillende maanden van het jaar uitstrekten.

Ook de windkaartjes, die door doelmatigen praktischen vorm zoozeer uitmunten boven alles wat in dat opzigt geleverd is, zijn voortgezet voor den Indischen Oceaan.

Ik had de eer Uwe Exc. eerste uitkomsten aan te bieden uit de haringjournalen verkregen. Zooveel mogelijk is de waarschijnlijkheid van vangst en wanvangst voor verschillende omstandigheden ook van plaats en tijd bepaald. Maatregelen, die ik de eer had voor dit jaar voor te slaan, en voortgezette waarnemingen zullen moeten leeren, wat hiervan reeds genoegzaam gegrond zij, wat nog gewijzigd moet worden.

Al deze werkzaamheden zijn voortgezet en ten einde gebragt onder de leiding van den heer luitenant ter zee 1ste klasse J. van Gogh, directeur der afdeeling Zeevaart, met gemeen overleg. Die officier mag, geloof ik, de zelfvoldoening smaken zeer veel nuttigs te hebben bewerkt en te hebben doen bewerken.

De heer luitenant ter zee 1ste klasse K. F. R. Andrau, adsistent-directeur bij deze afdeeling gedurende bijna drie jaren, heeft zijn ontslag gevraagd en van Zijne Exc. den Minister van Marine, met uitdrukkelijke dankzegging voor zijne gewigtige diensten, verkregen. In zijne plaats is als adsistent-directeur benoemd jhr. M. W. Bowier, luitenant ter zee 1ste klasse.

Wat de medewerking van buiten betreft zoo mag het Instituut zich, behalve over het toenemend aantal toetredende reeders en gezagvoerders, ook vooral verheugen over de belangstelling en hulp van de commissien te Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht, waarbij nog die van Middelburg en Groningen zich als nieuwe voegden. Met steeds dezelfde bereidwilligheid, vaak met groote opofferingen gepaard, zorgen zij voor de vergelijking der instrumenten, voor het uitreiken der kaarten enz. Zij maken door het geven van inlichtingen de zaak meer bekend, nemen bezwaren uit den weg, toonen aan ieder de verkregen voordeelen aan, en winnen zoo menigen deelnemer. En alleen door een toenemend getal deelnemers moeten en kunnen die voordeelen grooter en grooter worden.

De eerste afdeeling is voortgegaan met voor elke der plaatsen in Nederland, van waar waarnemingen inkomen, die zorgvuldig mede te deelen en te berekenen. Te Utrecht zijn de magnetische en electrische waarnemingen uitgebreid. Dr. Krecke, directeur dezer afdeeling, is onderscheidene waarnemers, zoo binnen 's lands als in de kolonien, met raad en daad behulpzaam geweest om hunne instrumenten te verbeteren of waarnemingen beter in te rigten.

Er is nu reeds zooveel verzameld en geordend, dat wij in staat zullen zijn over twee jaren, met volkomen genoegzame naauwkeurigheid en zekerheid, alle omstandigheden op de climatologie van ons vaderland betrekking hebbende te kunnen aangeven.

Wij beschouwen dit dan ook te meer als pligt, omdat reeds Wenckebach zooveel in dit opzigt verzamelde.

Van Decima en Amboina zijn de waarnemingen zoover gedrukt als zij ontvangen zijn, en wat daaruit omtrent het klimaat van die plaatsen kon worden opgemaakt, is, even als verleden jaar voor Buitenzorg, ditmaal gedaan. Ten opzigte van deze waarnemingen in de overzeesche bezittingen doet zich telkens de behoefte gevoelen aan verificatie der instrumenten en aan een volledig duidelijk verslag van de heeren waarnemers omtrent den staat dier instrumenten.

Ik ben voortgegaan voor een weder grooter aantal plaatsen (34) in Europa, buiten de Nederlanden, te berekenen in welk opzigt en hoeveel de weêrsgesteldheid gelijktijdig van den gewonen toestand op elken dag des jaars afweek. Steeds ontvang ik toezeggingen van buitenlandsche geleerden en genootschappen, die door algemeene of persoonlijke bewijzen hunne adhaesie te kennen geven. Echter is het voeren van eene vrij uitgebreide briefwisseling noodig, om allen telkens aan die belofte te herinneren; ik doe dit niet anders dan schoorvoetend, omdat ik den last en de moeite, daaraan verbonden, levendig besef.

De vergelijking, het eerst van dag tot dag in Nederland aangevangen, later ook door anderen, ten minste ook van vijf tot vijf dagen, gevolgd, moet aan de ontwikkeling der meteorologie bevorderlijk zijn. Ofschoon wij voor jaren reeds onze hoop stelden op de telegraphen, en wij dus in theoretisch opzigt niet anders dan toejuichen kunnen, dat in een naburig land de voorslag tot het gebruik daarvan gedaan is, moeten wij toch onze overtuiging uitspreken, dat ons dat middel nu nog te kostbaar toeschijnt. Nu is het nog de tijd om, zoo als wij in 1850 schreven, uit verledene waarnemingen en gelijktijdige afwijkingen van den ge-

woren toestand, op duizende plaatsen, verdeeld over de gansche aarde, te leeren hoe uit eene zekere verdeeling der weêrsgesteldheid op de aarde, eene andere verdeeling te voorschijn komt. Heeft men daarin zekere regelen ontdekt, dan zal het de taak der telegraphen zijn om ons oogenblikkelijk te berigten, hoe de gelijktijdige toestand op aarde of over een groot gedeelte der aarde is, en dan houd ik het niet voor onmogelijk om een toekomstigen toestand te voorspellen, aanvankelijk korter, later langer tijd vooruit. Dan zullen de onkosten, aan de telegraphische tijdingen verbonden, niet meer te vergeefs besteed zijn.

Nu is het, behoudens beter oordeel, mijne meening dat niets zoo geschikt is, ter bevordering der meteorologie, als het berekenen en nevens elkander stellen van gelijktijdige afwijkingen. Daarom doe ik die ook voor vele plaatsen in Europa berekenen.

Niet dat dit reeds genoegzaam zou zijn: het terrein is daartoe te klein; maar de uitgestrektheid is toch aan de andere zijde groot genoeg, opdat ieder deskundige er iets uit kunne afleiden en het besluit opmaken, dat alleen de beperktheid van dat terrein nog in den weg staat om deze wijze hoogst nuttig te maken.

Het is mijne overtuiging, dat het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut ook in theoretisch opzigt aan zijne roeping zal voldaan hebben, indien het een goed voorbeeld en eene nieuwe bijdrage geeft tot verwezenlijking van dit plan.

Na alzoo in algemeene trekken het voornaamste wat in dit jaar aan het Instituut verrigt is te hebben aangestipt en tevens hierbij de meer bijzondere, zeer volledige verslagen van de heeren directeuren der beide afdeelingen overleggende, heb ik de eer, de belangen van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut aan Uwe Excellentie bijzonder aan te bevelen.

De Hoofddirecteur van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.
Bij afwezigheid, op last van denzelve,
De Directeur der Eerste Afdeeling,
F. W. C. KRECKE.

VERSLAG *aangaande de werkzaamheden der Eerste Afdeeling van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut en het Observatorium te Utrecht, van* 1°. *Junij* 1856 *tot* 1°. *Junij* 1857; uitgebragt aan den hoofddirecteur dier instelling.

Sedert ik, in het vorig jaar, de eer had een verslag aan te bieden aangaande de werkzaamheden van de eerste afdeeling van het Instituut, en den toestand van het observatorium, zijn er in beide slechts weinige wijzigingen of veranderingen gebragt. Alleen heeft de geheele werkkring uitbreiding erlangd. De waarnemingen toch, reeds sedert den 1sten December 1848 als privaat-inrigting begonnen, waren meer en meer uitgebreid; vele verbindtenissen waren reeds zoowel binnen als buiten 's lands aangeknoopt; zoodat de werkzaamheden volgens een rijp plan konden worden voortgezet toen het Z. M. behaagde, bij besluit van den 31sten Januarij 1854, het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut in het leven te roepen.

De waarnemingen, die thans geregeld worden volbragt, geschieden minstens drie malen daags op bepaalde uren. Zij betreffen de temperatuur der lucht, den barometerstand, de rigting en kracht van den wind, de rigting der wolken, de helderheid der lucht, de hoeveelheid regen, sneeuw of hagel, den vochtigheidstoestand der lucht, de hoegrootheid der verdamping van water, de lucht-electriciteit en het ozongehalte des dampkrings. De vier eerstgemelde worden bovendien, volgens de opteekeningen van zelfregistrerende instrumenten, geregeld van uur tot uur in de daarvoor bestemde registers ingeschreven, en de uitkomsten daarvan bewerkt. Door een bijzonder daarvoor bestemd instrument wordt daarenboven de hoeveelheid regen, die bij het heerschen van verschillende winden valt, zoodanig verdeeld, dat deze afzonderlijk kan worden opgeteekend, tevens met inachtneming van de verandering, die de windrigting mogt ondergaan, en van den tijd van den dag waarop de regen valt.

Voorts wordt steeds drie malen, en zoo noodig meermalen, daags de magnetische toestand der aarde alhier waargenomen door instrumenten bestemd om de veranderingen aan te geven der declinatie, inclinatie en horizontale intensiteit. De absolute bepalingen dezer grootheden laten, bij gebrek van de daarvoor noodige instrumenten, nog te wenschen over. Alleen is de inclinatie der magneetnaald in den loop des jaars meermalen bepaald.

De instrumenten, die tot het doen der eerstvermelde waarnemingen worden gebruikt, zijn alle in zeer goeden staat en beantwoorden in het algemeen aan de verwachting, daarvan gekoesterd.

De werkzaamheden van de eerste afdeeling van het Instituut bepaalden zich tot het verzamelen, bewerken en uitgeven van waarnemingen op vele plaatsen in Nederland en zijne overzeesche bezittingen gedaan, alsmede van de afwijkingen van barometer en thermometer van de normale standen op vele plaatsen in Europa. Van de eerstgemelde ontving het Instituut de waarnemingen, gedaan: te Helder, door den heer C. van der Sterr; te Groningen van wege de hoogeschool aldaar, onder toezigt van den heer J. W. Ermerins; te Assen door dr. Cohen; te Leeuwarden door den heer R. D. Smeding; te Amsterdam door mr. J. A. van Eijk; te Nijmegen door den heer P. Leenderts Wzn.; te Hellevoetsluis achtereenvolgend door de heeren officieren der marine K. C. Bunnik, J. Spanjaard, H. K. Koning, Willink en J. D. van der Hegge Spies; te Vlissingen door de officieren der marine de heeren jhr. A. Klerck en C. A. Vreede; te Luxemburg door prof. dr. F. Reuter; te Maastricht door prof. D. J. Steijn Parvé; te Breda achtereenvolgend onder toezigt van de heeren dr. Burgerdijk en den heer Meursinge, alsmede die van Willemsoord.

Genoemde heeren behartigden met de meeste ijver en naauwgezetheid de belangen der wetenschap.

Deze alle werden, zooveel noodig, bewerkt en in het jaarboek opgenomen.

Een niet minder gewigtig gedeelte van de werkzaamheden der afdeeling bestond in het verzamelen van waarnemingen buiten Nederland gedaan en het vergelijken van de waargenomen temperatuur en den barometerstand met de normale standen, ten einde daardoor den oorsprong, voortgang en ontwikkeling der verschijnselen van den dampkring over een groot terrein te kunnen uitbreiden en alzoo een juister inzigt in den zamenhang dier verschijnselen te erlangen.

De gelijktijdige waarnemingen, die tot dit doel werden verzameld of aan het Instituut ingezonden, zijn van meer dan dertig plaatsen in Europa afkomstig; zoodat het terrein, waarover de verschijnselen des dampkrings kunnen worden nagespoord, thans begrensd is door een veelhoek waarvan de Orkadische eilanden, Christiania, Dorpat, Warschau, Kronstadt, Lemberg, Parma, Marseille en Lissabon de hoekpunten zijn. Behalve de temperatuur en den barometerstand kon de gesteldheid der lucht, de hoeveelheid regen of sneeuw, op vele punten binnen dien veelhoek gevallen, en de windrigting mede in het jaarboek worden opgenomen. Eene inzage van het jaarboek zelf geeft beter en vollediger overzigt van de werkzaamheden dan in dit verslag kan worden uiteen gezet.

De bewerking en het drukken der waarnemingen in de overzeesche bezittingen gedaan, die in het vorig jaarboek was begonnen, is ook gedurende dit jaar regelmatig voortgezet. Die op Decima gedaan, zijn thans gedrukt, zoover zij zijn ontvangen, en in het jaarboek opgenomen. In een uitvoerig overzigt zijn de bijzonderheden nagegaan, die het klimaat van dit nog zoo schaars bekende gedeelte der aarde, oplevert; bijzonderheden die niet slechts in wetenschappelijk opzigt nieuw mogen genoemd worden maar ook voor de zeevaart van gewigt te achten zijn, dewijl bij de heerschende winden en hunne veranderingen in den loop des jaars aldaar leeren kennen.

De waarnemingen te Amboina gedaan van den 1sten Januarij 1850 tot 31 December 1854 zijn insgelijks bewerkt en in het jaarboek opgenomen.

Met de bewerking der waarnemingen op andere plaatsen in de overzeesche bezittingen gedaan wordt regelmatig voortgegaan.

Eindelijk zijn in eene afzonderlijke afdeeling van het jaarboek algemeene beschouwingen opgenomen aangaande de weêrsgesteldheid in Europa gedurende het afgeloopen meteorologisch jaar. Deze afdeeling bevat onder anderen de normale temperatuur voor elk tiental dagen in Nederland, en meer bepaaldelijk voor den Helder, Leeuwarden, Groningen, Zwanenburg, Utrecht, Kleef, Nijmegen, Breda, Vlissingen en Maastricht, benevens de gemiddelde voor ieder waarnemingsuur voor den Helder, Groningen, Utrecht en Breda. Ook zijn de normale temperaturen voor elk tiental dagen voor meer dan zes en dertig andere plaatsen in verschillende gedeelten van Europa daarbij opgenomen. Evenzeer bevat deze afdeeling de normale barometerstanden voor elk tiental dagen voor vijf en dertig plaatsen in Europa en tien in Nederland; zoodat thans de grootheden zijn gepubliceerd, die tot grondslagen van de bepalingen der afwijkingen van thermometer en barometer hebben gediend.

Ik onthoud mij om over het hooge wetenschappelijk belang van deze beide afdeelingen van het jaarboek en de menigvuldige daaraan verbonden werkzaamheden iets naders te zeggen.

De waarnemingen, in Nederland gedaan, thans met onderling vergeleken instrumenten, hebben nog niet op alle plaatsen die eenheid en gelijkvormigheid, welke in het belang der meteorologie te wenschen zijn. Het kan dus geen overtollige arbeid worden geacht, uitvoerige inlichtingen en voorschriften te geven aangaande het doen van meteorologische waarnemingen; inlichtingen en voorschriften niet slechts voor de tegenwoordige maar ook vooral voor volgende waarnemers, ook in onze overzeesche bezittingen, en tevens zoo ingerigt dat ieder, die verlangen mogt goede en vergelijkbare waarnemingen te doen, in staat zij gesteld, zich daarnaar te regelen en daaruit alle ophelderingen te kunnen erlangen. De noodzakelijkheid hiervan was bij vele gelegenheden gebleken. Zoodanige inlichtingen en voorschriften zijn thans nagenoeg voltooid en gaan weldra ter perse.

Het Instituut mag zich voortdurend verheugen over de gewigtige bijdragen en mededeeling van waarnemingen in vele plaatsen buiten 's lands gedaan. De bibliotheek, aanvankelijk slechts gering en door kleine aankoopen van werken langzamerhand vermeerderende, ontvangt van tijd tot tijd kostbare geschenken van buitenlandsche observatorien. Onder deze mogen vooral worden geteld de » Annales de l'Observatoire physique central de Russie", de » magnetische und meteorologische Beobachtungen zu Prag", de » Greenwich magnetical and meteorological observations", de Annalen der Königlichen Sternwarte zu München", » Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-akademie förhandlingar" te Stockholm, de » Trabalhos do observatorio meteorologico do Infante D. Luiz" te Lissabon, » Annales de l'Observatoire Royale de Bruxelles", enz., enz.; zoodat in het algemeen kan worden gezegd dat de werkzaamheden dezer afdeeling van het Instituut ook buiten 's lands worden op prijs gesteld en hare betrekkingen met de voornaamste observatorien, zoowel in Europa als daar buiten, steeds worden uitgebreid.

De Directeur der Eerste Afdeeling van het Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut en van het Observatorium,
F. W. C. KRECKE.

JAARLIJKSCH VERSLAG *der Afdeeling* Zeevaart *van het Koninklijk Meteorologisch Instituut*, *van Junij* 1856 *tot Junij* 1857; uitgebragt aan den hoofddirecteur dier instelling.

In vele opzigten mag het laatst verloopen tijdvak van gewigt worden geacht, dewijl deze afdeeling zoodanig, door de toenemende medewerking der zeelieden, voort kon gaan om ten nutte der zeevaart werkzaam te zijn, dat de gunstige invloed daarvan op de reizen der Nederlandsche schepen meer en meer in het oog valt.

In den werkkring der verschillende commissien in onze handelssteden gevestigd, ter bevordering van de onderzoekingen op den Oceaan, vindt deze afdeeling steeds een gewenscht middel om met de gezagvoerders der koopvaardijvloot in betrekking te blijven en het getal medewerkers steeds te zien toenemen.

Die te Amsterdam heeft tevens het doel dat zij beoogt nog verder uitgebreid; dit kan niet anders dan ten nutte der vaart en tot uitbreiding der wetenschap strekken.

De commissie te Rotterdam gaat evenzeer voort, de zaak bevorderlijk te zijn en de belangen van het Instituut te behartigen, ook door het houden van openbare vergaderingen, waarbij de gezagvoerders worden opgewekt om de uitkomsten uit het gemeenschappelijk onderzoek verkregen, in toepassing te brengen en zij bekend worden gemaakt met de resultaten van het door hen verrigte. Zoowel de directeuren der beide afdeelingen van dit Instituut als de adsistent-directeur van deze afdeeling voldeden aan het verzoek der genoemde commissie om spreekbeurten te vervullen, gelijk dat in de voorafgegane tijdvakken reeds bij herhaling door den hoofddirecteur en den directeur der afdeeling Zeevaart was geschied.

Ook de commissie te Dordrecht gevestigd weet door hare ijverige bemoeijingen de medewerking der gezagvoerders aldaar gevestigd steeds te doen toenemen. Op de door die commissie belegde jaarlijksche vergadering in 1856 trad de directeur dezer afdeeling als spreker op, en

mogt bij die gelegenheid zich persoonlijk overtuigen van den goeden geest welke aldaar zoowel de reeders als gezagvoerders bezielt.

Te Middelburg is almede eene commissie opgerigt, welke zich, even als de elders gevestigde, vroeger, door tusschenkomst van het Instituut van de noodige standaard-instrumenten wenscht te voorzien, en in werkkring overigens dezelfde zijnde, van deze afdeeling den noodigen voorraad kaarten en boekwerken ontving, om aan de nieuw toetredende Zeeuwsche gezagvoerders uit te kunnen reiken. Bovendien bestaat bij de directie der marine te Vlissingen voortdurend gelegenheid voor de koopvaardijschepen, om de tot het onderzoek op den Oceaan benoodigde instrumenten met de standaards aldaar te vergelijken en namens dit Instituut de wind- en stroomkaarten en zeilaanwijzingen te ontvangen. De luitenant-ter-zee der 1ste klasse C. A. Vreede heeft, sedert het vertrek van den luitenant-ter-zee der 1ste klasse jhr. A. Klerck, de verschillende bemoeijingen daartoe strekkende, welwillend op zich genomen.

Men mag dus erkennen dat overal waar het doelmatig kon geacht worden, ten opzigte van de koopvaardijvloot eene wijze wordt gevolgd, die men niet beter zouden kunnen wenschen en waaraan voor een goed deel het groot getal medewerkers te danken valt.

Bovendien heeft het bestuur van het zeemans-collegie de Groninger Eendragt zich op nieuw bereid verklaard om, namens het Instituut, de zeevarenden aldaar van het noodige te voorzien en hunne medewerking te verkrijgen. De betrekking daartoe, kort na de oprigting van het Instituut aangeknoopt, was toen zonder gewenschte gevolgen gebleven maar belooft nu almede goede uitkomsten.

Van veel belang moet het geacht worden, dat de stuurlieden ter koopvaardij reeds vroegtijdig onderrigt in het gebruik der meteorologische instrumenten konden ontvangen en bekend werden gemaakt met de wind- en stroomkaarten. Daarom vernam men met groot genoegen dat omtrent het afleggen van examen eene afzonderlijke bepaling is vastgesteld voor de vragen over dit onderwerp, en heeft het Instituut zich beijverd om verscheidene inrigtingen alwaar de stuurlieden onderwijs ontvangen, evenzeer als particuliere onderwijzers in de zeevaartkunde, van het noodige voor het te geven onderwijs te voorzien, waartoe van verschillende zijden aanvragen waren ingekomen.

Aan de volgende inrigtingen en personen werden daartoe enkele wind- en stroomkaarten, verklaringen omtrent het gebruik, alsmede omtrent het doen van waarnemingen en houden van journaal uitgereikt:

Koninklijk Instituut voor de Marine te Willemsoord;
Koninklijke Militaire Academie voor Zee- en Landmagt te Breda;
Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam;
Commissie voor het examineren van varensgezellen te Amsterdam;
» » » » » » » Rotterdam;
» » » » » » » Dordrecht;
Zeevaartkundige school te Harlingen;
» » » Veendam;
Plaatselijke schoolcommissie te Zwolle;
Regenten der fundatie van Renswoude te 's Hage;
den gepensioneerden kapitein-luitenant ter zee C. J. Eeg, te Lemmer;
den onderwijzer in de zeevaartkunde J. M. Heijbroek te Amsterdam;
» » » » » P. A. de Ligny te Amsterdam;
» » » » » A. J. de Leijer aan den Helder.

Het zal geen betoog behoeven, hoe gewigtig de gevolgen van dit onderrigt zullen zijn en welk een waarborg te meer daardoor ontstaat ook voor de latere en blijvende medewerking van hen, die eerst later als gezagvoerders ter koopvaardij zullen optreden. En in dit opzigt mag almede gewezen worden op het naar buiten werken der commissien voor de onderzoekingen op den Oceaan, die door hare veelzijdige en ijverige bemoeijingen ook dat algemeene onderwijs hebben begunstigd. Deze commissien bestaan grootendeels uit reeders en gezagvoerders, zoodat ook hierin het bewijs ligt dat men, behalve het nuttige van het volbrengen der waarnemingen op den Oceaan, tevens meer en meer de voordeelen erkent, welke de resultaten van dat onderzoek voor handel en scheepvaart aanbieden.

Aan boord van de Nederlandsche oorlogsschepen werden vele en belangrijke waarnemingen verrigt. Uit de ingekomene journalen bleek vooral, hoe zeer verscheidene officieren der Marine, met de meteorologische waarnemingen belast, daarbij uitmunten en tijd noch moeite spaarden om van alles aanteekening te houden wat de kennis aangaande de verschijnselen op den Oceaan kan vermeerderen. Vele dezer journalen bleven nog buiten bewerking, namelijk die welke reizen naar West-Indie en de Middellandsche zee bevatten; zij zullen echter later met vrucht benuttigd worden. Doch de journalen gehouden gedurende de reis naar Oost-Indie, zijn in enkele opzigten reeds gebezigd, evenzeer als andere, gedurende kruistogten in de Noordzee, welke bij het bewerken der haringjournalen van veel gewigt waren. Het getal bodems der Marine alwaar meteorologisch journaal gehouden wordt, moet betrekkelijk gering zijn, daar in den regel slechts de grootere schepen daartoe gebezigd worden; evenwel is op speciale aanvrage van enkele kommanderende officieren ook aan kleinere charters het noodige tot het doen van waarnemingen verstrekt, onder anderen aan Zr. Ms. stoomschip *Curaçao* en schoenerbrik *Rembang*. Van den luitenant-ter-zee N. C. Sieburgh, die aan boord van Zr. Ms. fregat *Admiraal de Ruijter* met de waarnemingen belast, en een volijverig waarnemer is, ontving het Instituut verschillende flesschen zeewater geschept bewesten en beoosten de straat van Gibraltar en uit de Dardanellen, zoowel van de oppervlakte als uit de diepte, dat alzoo voor opzettelijk onderzoek hoogst belangrijk te achten is, evenzoo van den luitenant-ter-zee jhr. F. L. Brantsen, dienende aan boord van Zr. Ms. schroefkorvet *Medusa*, die gedurende eene reis naar Japan en het verblijf aldaar met den meesten ijver in het belang der meteorologie werkzaam was, en wiens journaal gehouden op de reis naar Oost-Indie daarvan evenzeer het bewijs geleverd had.

Was het Instituut vroeger in staat de veelvuldige waarnemingen betreffende de miswijzing der kompassen, welke aan boord van Zr. Ms. fregat *de Ruijter* waren verrigt, te verzamelen en daarvan mededeeling te doen aan kolonel Sabine te Londen, men ontving nu ook de waarnemingen van den luitenant-ter-zee der eerste klasse J. E. Buijs, die gedurende eene reis naar Rio-Janeiro en terug, van dit onderwerp bijzonder veel werk heeft gemaakt. Later heeft die officier, toen hem het begeleiden der haringvloot was opgedragen, het volbrengen van waarnemingen door de haringvisschers zeer begunstigd. Dit deed ook de luitenant-ter-zee der 1ste klasse J. J. Phaff, die bovendien door de toezending van verschillende rapporten betreffende de gewoonten van den haring en het overbrengen van haring op verschillende plaatsen gevangen, getoond heeft deze onderzoekingen bijzonder ter harte te nemen. Nog is het hier de plaats om gewag te maken van het hoogst belangrijke meteorologische journaal van den luitenant ter zee der 1ste klasse M. H. Jansen, gehouden aan boord van het Engelsche schroefschip *Royal Charter* gedurende de reis naar Australie, hetwelk in verschillende opzigten reeds benuttigd werd om bijzonderheden betreffende de winden, stroomen en weêrsgesteldheid in den Zuider Indischen Oceaan, aan de zeelieden bekend te maken.

De meteorologische instrumenten, welke aan boord der oorlogsschepen gebezigd worden, zijn het eigendom van Marine, doch in voorraad bij dit Instituut in bewaring en onder het beheer van den directeur dezer afdeeling gesteld, die zorg draagt voor de juiste vergelijking met de standaard-instrumenten van het meteorologisch observatorium. Ten behoeve der verschillende in dienst gestelde oorlogsschepen, of ter vervanging van defect geraakte, werden de volgende op aanvrage van de directien der marine verzonden:

7 barometers;
9 psychrometers;
11 stel vochtwegers met losse thermometers;
26 zee-thermometers;
13 diepzee-kokers;
benevens de noodige stellen kaarten, boekwerken en blanco journalen.

Betreffende het getal medewerkende bodems welke van kaarten zijn voorzien, wordt verwezen naar den afzonderlijk hierbij gevoegden staat, waaruit blijkt dat sedert de indiening van het vorige verslag wederom 41 Nederlandsche gezagvoerders tot het volbrengen van het onderzoek zijn toegetreden, en het Instituut bovendien aan 142 gezagvoerders na hun retour van vroegere reizen, suppletie van kaarten en boekwerken verstrekte. Tevens werden in dit jaar 102 journalen ontvangen.

Het totaal van al de medewerkende gezagvoerders bedraagt nu reeds 247, van welke er 193 na volbragte reizen de nieuw uitgekomene kaarten en uitkomsten ontvingen, buiten die, welke bij hun eerste vertrek aan hen waren uitgereikt. In het geheel zijn nu reeds 213 journalen ontvangen, gehouden volgens het voorschrift der maritime conferentie, die in 1853 te Brussel plaats had.

Bovendien werden aan deze afdeeling door de reeders en door het Departement van Marine wederom 81 oude scheepsjournalen ter extrahering afgestaan. De geheele voorraad der oude scheepsjournalen is nu reeds tot 511 geklommen en er zijn nog steeds meerdere toegezegd.

Was het billijk in de vorige verslagen melding te maken van de naauwgezette wijze waarop de gezagvoerders der koopvaardijvloot hunne journalen invulden, ook gedurende dit laatste tijdvak bleek, hoe veel zorg daaraan wordt besteed. In den vroeger uitgeloofden prijs door de Koninklijke zeil- en roeivereeniging te Amsterdam, voor het best gehouden journaal, waarvan de uitwijzing na 1º. Januarij 1857 moest plaats vinden, vond de afdeeling eene aanleiding om de tot dat tijdstip ontvangene journalen aan een vergelijkend onderzoek te onderwerpen; dit onderzoek deed kennen dat, van de 148 ingekomene journalen van koopvaardijschepen, 113 alle blijken droegen van den ijver die de gezagvoerders had bezield en de 35 overige wel wat te wenschen overlieten, omdat de waarnemingen nog al afgebroken waren, maar toch tot het opmaken van uitkomsten ten nutte der zeevaart nog belangrijke bouwstoffen bevatten.

De vier best gekeurde journalen werden bijzonder vermeld, namelijk:

van den gezagvoerder A. P. Klein, voerende de *Magdalena;*
» » » J. J. Rotgans, » *Prins Frederik der Ned.;*
» » » J. Stapert, » *Admiraal de Ruijter;*
» » » W. J. Vos, » *Hellevoetsluis.*

Van de beoordeeling door dit Instituut, werd verslag aangeboden aan het bestuur der genoemde vereeniging en de uitgeloofde prijs is aan den gezagvoerder J. Stapert toegekend.

In het vroegere verslag werd reeds medegedeeld dat het Instituut aan 60 stuurlieden der haringschepen de noodige journalen had uitgereikt waarin zij hunne waarnemingen zouden opteekenen. Tot het voorgestelde onderzoek waren zij tevens door de zorg van het collegie der groote visscherij en door de bereidwilligheid der reeders van de noodige thermometers en diepzee-kokers voorzien. Tegen het einde van 1856 ontving het Instituut dan ook 45 journalen ingevuld terug.

De stuurlieden hadden aan de gunstige verwachting beantwoord, zoo als dat blijken mogt uit het dezerzijds ingestelde vergelijkend onderzoek, zoodat slechts 10 journalen weinig waarde bezaten, maar de overige de verwachting overtroffen. De vijf uitgeloofde premien ten bedrage van f 25 elk, werden naar aanleiding van het door het Instituut aangeboden beoordeelend verslag toegewezen aan:

stuurman K. Storm voerende het haringschip *Vlaardings Welvaren;*
» A. Kaars » » » *de Hopende Visscher;*
» W. Schouten Jr. » » » *'s Lands Welvaren;*
» G. v. Noord » » » *Aan ijver vruchtbaar;*
» P. Ommering » » » *de Jonge Dirk.*

Het is voorzeker aan te nemen, dat die prijsuitloving door de Koninklijke Nederlandsche Yachtclub en de commissie tot beoordeeling van de onderzoekingen op den Oceaan te Rotterdam een krachtig middel was om den ijver der stuurlieden gaande te houden.

Wil men ook voor dit en voor volgende jaren zekerheid erlangen dat zij de waarnemingen zullen vervolgen, dan zal eene vernieuwde uitloving van premien aan de stuurlieden noodig zijn. Voor het gereed maken der instrumenten en de toezending der journalen is reeds zorg gedragen, en het collegie heeft gunstig geantwoord op het aanzoek, om wederom hare medewerking te willen toonen; evenzeer als het Departement van Marine heeft goedgevonden om den kommanderenden officier van Zr. Ms. schoener *Atalante*, gelijk in het vorige jaar op te dragen om zooveel mogelijk het onderzoek der visschers te begunstigen.

Aangaande de werkzaamheden gedurende het afgeloopen jaar door deze afdeeling volbragt, zoude men kunnen verwijzen naar de boekwerken bevattende » uitkomsten van wetenschap en ervaring" enz., welke in October 1856 en Februarij 1857 van de pers kwamen.

Behalve het verzamelen van extracten uit oude scheepsjournalen ging men voort met het invullen der windbladen van een gedeelte van den Zuid Atlantischen, van den Zuidelijken Indischen Oceaan, in het bijzonder van het gebied der westewinden en voor het opsteken naar Java, waarom de ruiten, in stede van 5° tot 5°, genomen werden van 3° in lengte tot 3° en 2° in breedte.

Dewijl de reizen der schepen naar Bengalen en bepaaldelijk naar Akyab van ongelijken en soms zeer langen duur zijn, werden ook windbladen aangelegd voor dat gedeelte van de Indische zee en de golf van Bengalen, om daaruit weldra eenige aanwijzingen te kunnen afleiden.

Overigens zijn al de windbladen, die nog in behandeling zijn, aangelegd

bij de oprigting van het Instituut door den toenmaligen directeur dezer afdeeling, den luitenant-ter-zee der 1ste klasse M. H. Jansen, en is toen ook de invulling begonnen naar mate er journalen inkwamen.

Dewijl verscheidene gezagvoerders op hunne reizen naar Australie eene zuidelijke route volgden en ook enkele naar aanleiding van de uitgereikte zeilaanwijzing naar Java, van de gewone route afweken, waren vooral de nieuwste journalen gewigtig om de windbladen van het gebied der westewinden aan te kunnen vullen, en meer gegevens te krijgen aangaande de weêrsgesteldheid en de ontmoeting van ijs, op zuidelijker breedten. Daardoor en niet minder door de grootere volledigheid van de windbladen voor het oostelijk gedeelte der Indische zee was het mogelijk de nieuwe route naar Java meer in bijzonderheden te kunnen behandelen. Ook door het gereed komen der Hollandsche uitgave van de windkaart van het oostelijk deel des Noord-Atlantischen Oceaans en de Passaatkaart, was men nog beter in staat de beste route voor iedere maand daaruit af te leiden.

Tevens werden de snijpunten voor de reizen naar Java met de vele nieuwe journalen, tot eene verzameling van 450 reizen omgewerkt en daarbij de indeeling der route van de linie tot de parallel van 35° zuiderbreedte, verlengd tot het snijpunt van den meridiaan van Greenwich.

Door het bezit van zoo vele meerdere gegevens kon dus de daaruit afgeleide zeilaanwijzing meer in bijzonderheden worden bewerkt. Daarbij werd vooropgezet eene algemeene beschouwing der heerschende winden, afgeleid uit het overzigt dat de windbladen voor iedere maand aanboden, en in verband daarmede ieder bijzonder gedeelte der route behandeld en eindelijk getoetst aan hetgeen de ondervinding van vroegere en latere reizen uit de tafels der snijpunten leerde; verscheidene extracten uit de journalen van die schepen welke zuidelijker routes volgden afzonderlijk daarbij opgenomen; en eindelijk daarbij gevoegd een stel windkaartjes van den Noorder Atlantischen Oceaan benevens twee kaartjes voor de maanden Februarij en Augustus van de heerschende winden in het oostelijk gedeelte der Indische zee, en eene routekaart die de meest uiteenloopende wegen over den Oceaan van het Kanaal tot Javahoofd aangeeft.

In October 1856 werden deze uitkomsten aan de medewerkende gezagvoerders uitgereikt om tot aanvulling en uitbreiding te kunnen strekken van de uitkomsten welke in Julij 1855 van de pers kwamen en de eerste verzameling van snijpunten bevatten die reeds in 1854 waren verzameld geworden.

Sedert kwamen ook de windkaartjes van het oostelijk deel der Indische zee gereed voor de 10 overige maanden des jaars en zijn die bij de andere ingebonden.

Tot het verzamelen van al deze uitkomsten en gereed maken voor de pers was er veel tijd noodig. Inzonderheid heeft de adsistent-directeur, de luitenant-ter-zee der 1ste klasse K. F. R. Andrau, door zijn menigvuldigen arbeid aanleiding gegeven dat deze uitkomsten zoo volledig aangeboden konden worden en de bewerking der nieuwe journalen in het bijzonder heeft door zijne studien veel toegebragt, om de gronden waarop de nieuwe route berust, in het licht te stellen. De zeelieden kunnen daardoor zelve nagaan, hoe zeer het afwijken van den vroeger gevolgden weg tot voordeel leidt en dat hunne ondervinding door het Instituut werd benuttigd.

Ook het verzamelen der temperatuur-waarnemingen van de oppervlakte der zee moest tot gewigtige uitkomsten leiden aangaande de stroomen van den Zuidelijk Indischen Oceaan. De nieuwe journalen waren daartoe vooral van gewigt en de luitenant-ter-zee der 1ste klasse K. F. R. Andrau heeft almede die waarnemingen bewerkt, zoodat zij aan de zeelieden in den vorm van stroomkaarten, tabel, en beschrijving zijn aangeboden geworden. De bijvoeging van vele bijzonderheden aangaande den invloed van die stroomen op de atmospheer, den loop der winden, de gesteldheid van zee en lucht, door hem verzameld en afgeleid uit de nieuwe journalen, maakte dat dit als eene belangrijke toelichting der zuidelijke routes kon strekken. Tevens werd daarbij gevoegd alles wat omtrent de ontmoeting van ijs in den Zuidelijken Oceaan kon medegedeeld worden, zoodat het wenschelijk geacht werd om daarvan eene nieuwe verzameling van uitkomsten te doen drukken, die in de maand Februarij jl. van de pers is gekomen en waarin tevens waren opgenomen de nieuwe zeilaanwijzingen volgens Maury, naar Australie, en terug langs Kaap Hoorn, alsmede die naar Callao, en het overzigt der reizen van Nederlandsche en Amerikaansche schepen naar Australie, voor zoo ver zij de vroeger gevolgde of wel die nieuw aangeradene route gekozen hadden.

De snijpunten der t'huisreize zijn voor de pers nagenoeg gereed. Het drukken daarvan is vertraagd geworden door de vele andere werkzaamheden, doch de tabellen zijn aangevuld voor de laatst ingekomene journalen en de gemiddelden voor ieder gedeelte der route en voor iedere maand zijn opgemaakt. Tot het naauwkeurig aangeven van die gedeelten der reis, waar de windkaarten beslissen moeten, wordt het noodige voorbereid; de windkaarten worden afzonderlijk bewerkt, en de storm- en regenbladen rond de Kaap de Goede Hoop ingevuld. Het is dus te verwachten, dat de afdeeling in den loop van dit jaar daarmede gereed zal komen en de zeilaanwijzing der t'huisreis nog vóór het volgende aan de zeelieden uitgereikt zal kunnen worden.

De ingekomene haring-journalen zijn aan verschillende bewerkingen onderworpen geweest, ten einde daaruit af te leiden welke omstandigheden meer of minder gunstigen invloed op de vangst gedurende het jaar 1856 hebben uitgeoefend. In afzonderlijke tabellen zijn daartoe de waarnemingen aangaande de temperatuur van het zeewater gerangschikt naar tijdsorde en plaats, en in verband beschouwd met de tonnenvangst en het getal waarnemingen; even zoo werd gehandeld met de verschillende windrigtingen, den toestand van de zee en de weêrsgesteldheid. Daaruit kon blijken wanneer de vangst het gunstigst of het ongunstigst was geweest; voorts, dat de meeste haring gevangen is bij eene temperatuur der zee van 12° tot 14° Celsius en even zoo wanneer het zeewater troebel was, doch dat de invloed van de weêrsgesteldheid en van de rigting en kracht van den wind niet gewigtig was. Om te weten, in hoeverre de haring over dat gedeelte der Noordzee, waar de vloot van Junij tot November haar bedrijf uitoefende, zich verplaatst heeft, of wel het meest zich ophield, werden al de keeren visschens benevens de hoeveelheid vangst en wanvangst, nogmaals in tabellen geordend naar tijd en plaats; en het bleek, dat de haringschool beoosten de Shetlandseilanden in Junij en Julij om de zuid trok, tot hij in Augustus bezniden de Golf van Forth tegen de Schotsche kust stuitte en in Augustus en de volgende maanden zich weder om de noord rigtte. Dat verplaatsen van den haring bleek uit de journalen reeds aan de visschers eenigermate bekend te zijn, want dikwijls werd het meest gevischt op die plaatsen waar zij uit ondervinding wisten dat de haring zich ophield. Ook in andere opzigten waren de verkregene uitkomsten niet nieuw te noemen; maar wat ieder voor zich bij de uitoefening van dit ambacht reeds vroeger geleerd had, werd nu door het verzamelen der waarnemingen nog meer gestaafd, en het voortzetten van deze onderzoekingen gedurende vele jaren zal er toe moeten leiden om aanwijzing te kunnen geven van die plaatsen wáár voor iedere maand de meeste kans tot voordeelige vangst bestaat en zoo doende de visschers minder bloot te stellen aan de ongunstige verhouding tusschen vangst en wanvangst, die in het jaar 1856, vooral in de maanden Junij, Julij, Augustus en November is opgemerkt. De uitkomsten, welke uit de haring-journalen van 1856 werden afgeleid, zijn gedrukt en aan de visschers uitgereikt geworden. Alles, wat daarop betrekking heeft, is door den adsistent-directeur, den luitenant ter zee der 1ste klasse K. F. R. Andrau, bewerkt.

Daar het van voornaam belang is te weten in hoeverre de ondervinding de voordeelen staaft die het Instituut zich voorstelt dat aan het opvolgen der zeilaanwijzing naar Java verbonden zijn, zoo werden alle inkomende journalen daaraan getoetst en onderling vergeleken en moet daardoor na een geruim tijdsverloop afdoende blijken, hoe groot het verkregen voordeel gemiddeld voor iedere reis zal zijn. Ten einde niets te verzuimen, wat het meer algemeen toepassen der verkregene uitkomsten kan begunstigen, zijn de zeelieden door het plaatsen van berigten in de dagbladen bekend gemaakt met hetgeen in dat opzigt gebleken was. Ook aan het zeevaartkundig tijdschrift van den heer J. Swart is de plaatsing van een artikel in dien zin aangeboden, benevens een overzigt der uitkomsten afgeleid uit de temperatuur-waarnemingen der Indische zee, reeds vroeger in dit verslag besproken.

De betrekking, waarin het Instituut staat tot buitenlandsche gelijksoortige inrigtingen, heeft in dit jaar ook deze afdeeling weder zeer tot voordeel verstrekt. Uit Amerika werden de vroegere toezendingen van kaarten, naar de alhier ontstane behoeften voortgezet. Ter uitreiking aan onze zeelieden ontving men wederom een 1000tal wind- en stroomkaarten; wederkeerig werden aan den luitenant Maury, super-intendent van het U. S. N. Observatorium te Washington de alhier uitgegeven kaarten en boekwerken toegezonden om uit te reiken aan die zeelieden welke de Hollandsche taal magtig waren. In Amerika, met name door den heer Maury, wordt al het gewigt erkend van de ijverige onderzoekingen die door de zoo groote medewerking onzer zeelieden plaats vinden. Ook uit Engeland ontving het Instituut bijdragen van hetgeen aldaar in het belang van het algemeen onderzoek verrigt wordt en omgekeerd werd door het Instituut aan verschillende inrigtingen en personen buiten- en binnen 's lands toegezonden, al wat door de afdeeling Zeevaart bewerkt en uitgegeven was.

De bibliotheek dezer afdeeling, een gedeelte uitmakende van die van het Instituut, werd met enkele belangrijke boekwerken vermeerderd. De aanwezige voorraad zeekaarten werd niet uitgebreid, maar daartoe zal in een volgend jaar worden overgegaan. Het verdere materieel is in goeden staat. Alles waarborgt eene regelmatige voortzetting der werkzaamheden en uitbreiding tevens. De journalen die van de oorlogschepen en koopvaardijvloot steeds ontvangen worden, als ook de oude journalen, welke nog voortdurend toegezonden en bij de afdeeling geëxtraheerd worden, doen immer den voorraad gegevens toenemen; de verhouding tot de afdeeling der waarnemingen te land is naar wensch en volgens de bedoeling door de Regering in de instructie voorgeschreven. Ook het volgende tijdvak belooft door dit alles van gewigt te zullen zijn, zoowel ten opzigte van de nuttige toepassing voor de zeevaart als tot uitbreiding van de wetenschap.

Utrecht, 2 Junij 1857.

De Directeur der Afdeling Zeevaart,
De Luitenant ter zee der 1ste klasse
J. VAN GOGH.

Bijlage A. OPGAVE *der uitgereikte Kaarten en Boekwerken aan schepen, waarvan de gezagvoerders zich tot het volbrengen der waarnemingen verbonden hebben.*

Schepen van	Opgave tot Junij 1856.			Bijgekomen tot Junij 1857.			Totaal.		
	Verstrekt.	Gesuppleerd.	Ingekomen Journalen.	Verstrekt.	Gesuppleerd.	Ingekomen Journalen.	Verstrekt.	Gesuppleerd.	Ingekomen Journalen.
Marine	16	»	7	6	7	14	22	7	21
Amsterdam	94	27	55	13	66	42	107	93	97
Rotterdam	67	17	37	20	50	31	87	67	68
Dordrecht	25	5	10	2	17	13	27	22	23
Zeeland	4	2	2	»	2	2	4	4	4
Totaal . . .	206	51	111	41	142	102	247	193	213

Bijlage B. STAAT *der bij de Afdeeling* Zeevaart *ingekomen Extract-journalen van de medewerkende schepen.*

Reizen naar	Ingekomen tot Junij 1856	Bijgekomen tot Junij 1857.	Totaal.
de Noordzee	2	4	6
de Oostzee	2	0	2
de Middellandsche zee . .	2	6	8
Noord-Amerika	3	1	4
West-Indie	4	3	7
Australie	22	6	28
den Oost-Ind. Archipel. . .	62	68	130
Bengalen	9	11	20
China	1	2	3
Californie	4	1	5
Totaal . . .	111	102	213

Bijlage C.

OPGAVE *der oude Scheepsjournalen, die, door de Marine en Scheepsreeders aan de Afdeeling* Zeevaart *afgestaan zijnde, in bepaalden vorm geëxtraheerd en daarna teruggezonden werden.*

Reizen naar	Getal Journalen.
de Goudkust	14
de Middellandsche zee	6
Rio-Janeiro	10
West-Indie en Noord-Amerika	24
Kaap Hoorn	4
Australie	20
den Oost-Indischen Archipel	414
Bengalen	19
Totaal . . .	511

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Bij het Ministerie van Finantien is van een onbekende, onder het postmerk *Deventer* van den 24sten dezer, ontvangen eene som van *zeventig cents*, welke door onbedachtzaamheid aan het Rijk was te kort gedaan.

's Gravenhage, den 27sten Julij 1857.

Voor den Minister van Finantien.
De Secretaris-Generaal,
VAN HOYTEMA.

De dienst der Fransche pakketbooten in de Middellandsche Zee (zie het berigt in de *Nederlandsche Staats-courant* van 30 Junij jl.) heeft eene nadere uitbreiding ondergaan door de daarstelling eener pakketboot, varende van *Konstantinopel* langs *Varna*, *Sulina*, *Tultscha* en *Galacz* naar *Ibraïla* en terug, en van eene tweede boot, varende van *Konstantinopel*, langs *Ineboli*, *Sinope*, *Samsoun* en *Kerassunde*, naar *Trebisonde* en terug. Beide deze booten varen wekelijks in onmiddellijk verband met de pakketbooten tusschen *Marseille* en *Konstantinopel*.

De frankering der brieven bestemd voor de bovengenoemde plaatsen in de Levant, uitgenomen van die voor *Konstantinopel*, is verpligtend.

MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, ontwarende, dat, ondanks het berigt in de *Staats-courant* van den 10den dezer, er bij zijn Departement nog dagelijks verzoeken inkomen van oud-militairen van het Fransche Keizerrijk, tot het indienen van bewijsstukken ten einde te deelen in het legaat van Keizer Napoleon I, brengt ter kennis van wien zulks zou mogen aangaan, dat die nadere aanvragen zonder verder gevolg zullen moeten blijven, als zijnde blijkens voorschreven berigt, de verdeeling der gelden, ter zake van dat legaat beschikbaar gesteld, door de daartoe benoemde commissie bereids geschied en onherroepelijk vastgesteld.

Het bovenstaande moge ten antwoord strekken aan de menigvuldige adressanten. Zij die overgelegde stukken terug verlangen worden uitgenoodigd zulks binnen 3 maanden aan het Departement van Buitenlandsche Zaken met naauwkeurige opgaven hunner adressen te vragen.

's Gravenhage, den 24sten Julij 1857.

De Minister voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van gisteren (Maandag) is van wege de regering medegedeeld dat de verwachte berigten uit Indie nog niet aangekomen waren. Daarna is het Huis overgegaan tot de behandeling der Indische aangelegenheden, naar aanleiding van het voorstel om mededeeling van zekere daartoe betrekkelijke bescheiden te vragen. Dit voorstel is gedaan door den heer Disraeli, den leider der conservative oppositie in het Lagerhuis; hij trad daarbij in uitvoerige beschouwingen over de inrigting van het bestuur en van de krijgsmagt in Indie, waarin hij verscheiden gebreken aanwees; hij beschouwde de in Indie onlangs uitgebroken onlusten niet enkel als eene muiterij van het krijgsvolk, maar als eenen volksopstand.

— In de laatste zitting van het Hoogerhuis van de vorige week is door lord Clanricarde eene petitie van ingezetenen van Britsch Guyana ingediend, houdende klagten over de belemmeringen die aan den invoer van vrije werklieden in die kolonie door de regering des moederlands in den weg gelegd worden.

» Britsch Guyana — zeide lord Clanricarde — heeft eene uitgestrektheid van niet minder dan 70,000 vierkante mijlen of 50,000,000 (Engelsche) akkers land, alle uiterst vruchtbaar en zoo geschikt tot het voortbrengen van tropische gewassen als eenige bodem ter wereld. Het is eene schande voor Engeland, dat de productie van zulk een land vermindert in plaats van toe te nemen. Doch het is een feit, dat de productie van Britsch Guyana door gebrek aan arbeidende handen achteruit gaat; en uit dien hoofde vragen de adressanten opheffing van zekere beperkingen en bepalingen, welke schier beletten dat er vrije werklieden naar die kolonie overkomen.

» Ik ondersteun dit verzoek op twee gronden: ten eerste omdat wij den slavenhandel zoo veel mogelijk dienen te ontmoedigen; en ten tweede omdat de toeneming van den vrijen arbeid in Guyana èn die kolonie èn het moederland grootelijks bevoordeelen zou.

» Uit Afrika kunnen wij thans geenen toevoer van vrije arbeiders verkrijgen zonder zijdelingsche aanmoediging van den slavenhandel. Maar zal dit altijd of nog vele jaren het geval zijn? Zal het altijd of nog lang onmogelijk blijven, de arbeidskracht, waarvan Afrika overvloed heeft, voor andere landen dienstbaar te maken? Dat te beweren zou zijn Afrika van een vermogend middel tot beschaving te versteken.

» Het is eene bedroevende waarheid, dat nog in het afgeloopen jaar de slavenhandel op eene groote schaal gedreven is; maar hij zal dan eerst ophouden, wanneer wij toonen dat wij hem door middel van eenen ruimen toevoer van vrijen arbeid kunnen op zijde streven. Ik zal eenige cijfers aanvoeren om te toonen, hoe noodig het is, dat de kolonien in deze zaak door de wetgevende magt en de regering des moederlands krachtig bijgestaan worden. In 1831 produceerden onze kolonien in West-Indie 205,000 ton suiker, door middel alleen van slavenarbeid, terwijl de Spaansche kolonien Cuba en Porto Rico 110,000 ton voortbragten. In 1856 leverde Britsch West-Indie slechts 140,000 ton suiker, dat is 65,000 ton minder dan in 1831, niettegenstaande de toeneming van de bevolking en van de behoefte des moederlands, terwijl de Spaansche kolonien, zoo ver als de ontvangen opgaven reiken, 450,000 ton suiker produceerden; het blijkt dus dat de suikerteelt dier slavenhoudende gewesten tot meer dan het viervoud vermeerderd is, terwijl zij in onze kolonien, welke de slavernij hebben afgeschaft maar nog niet door vrijen arbeid hebben kunnen vervangen, met een derde verminderde. In 1831 werd er in Engelsch en Spaansch West-Indie, te zamen genomen, door slavenhanden 315,000 ton suiker voortgebragt; en deze hoeveelheid is sedert, niettegenstaande de afschaffing der slavernij in de Engelsche kolonien, tot 450,000 ton geklommen.

» Katoen wordt thans in Britsch Guyana niet geteeld, terwijl de productie van koffij er tot minder dan 100,000 pond in een jaar gedaald is, dat is ruim een derde van de hoeveelheid welke vroeger uitgevoerd werd.

» Hieruit blijkt genoegzaam, dat men aan onze kolonien het verkrijgen van vrije arbeiders vrij laten niet alleen maar zoo veel doenlijk gemakkelijk maken moet, indien men in ernst wenscht dat zij met de slavenhoudende landen mededingen. In Britsch Guyana zijn van de 50,000,000 akkers uiterst vruchtbaar land thans slechts 60,000 of daaromtrent in bebouwing. Er bestaat alzoo onmiskenbare behoefte aan arbeidende handen; en het is opmerkelijk, dat de arbeidslieden, welke er zijn, niet alleen een ruim loon ontvangen maar ook binnen korten tijd eenig vermogen opleggen. Zoo dikwijls er een schip met koelies uit Demerary vertrekt om hen, overeenkomstig de bepalingen van het huurcontract, bij het verstrijken van hunnen diensttijd naar Indie terug te brengen, neemt het ook verscheiden duizenden ponden sterling mede, welke zij van hunne verdiensten bespaard hebben. Ook hebben zij gelegenheid om grondeigendom te verkrijgen, en ik meen te weten dat in een enkel district 50,000 akkers land in het bezit zijn van lieden die naar de kolonie overgekomen waren om zich als arbeiders te verhuren.

» De arbeid wordt dus in Britsch Guyana ruim beloond: maar er zijn meer arbeidende handen noodig; en deze zijn mijns inziens ook, Afrika daargelaten, wel te vinden: immers Indie en China zijn twee groote bronnen waaruit arbeidskracht voor andere landen van de verzengde luchtstreek kan geput worden. Maar hier ontmoeten de kolonien tegenwerking van de zijde des moederlands: de aanvoer van koelies uit Indie wordt belemmerd door ondoelmatige of onnoodige voorschriften van het ministerie van kolonien; en de aanvoer van arbeiders uit China is door onze regering verboden om reden dat de Chinesche landverhuizers geene vrouwen zouden kunnen of willen medenemen: iets hetgeen mij ongeloofelijk voorkomt; of is de toestand van de lagere volksklassen in China, inzonderheid van de vrouwen, zoo gelukkig dat er geweld of misleiding zou noodig zijn, om haar tot landverhuizing te bewegen?

» Wat hiervan ook zij, ik geloof dat de toestand onzer West-Indische kolonien door uwe lordschappen in ernstige overweging dient genomen te worden. Het lijdt geen twijfel, dat haar vruchtbare bodem nog eenmaal van de grootste waarde voor het moederland zal kunnen zijn. Wij trachten thans in eenige van onze bezittingen de katoenteelt in te voeren, met de hoop dat haar product een mededinger worde voor de door slavenhanden geteelde katoen van de Vereenigde Staten. Welnu, Guyana kan katoen in eene onbeperkte hoeveelheid voortbrengen, zoo het maar van arbeidende handen voorzien wordt; en dit kunnen wij, mijns inziens, doen, ook zonder den slavenhandel te bevorderen of eene vermomde slavernij in te voeren."

Een der bewindslieden, lord Granville, antwoordde hierop, dat het gouvernement den toevoer van vrije arbeiders naar de Britsche kolonien met alle magt wenschte te bevorderen, maar dat het daarbij zekere beperkende bepalingen, benevens de tusschenkomst der overheid, volstrekt noodig achtte om de vrijheid en veiligheid der landverhuizers te beschermen. Aangaande den aanvoer van koelies uit China was aan lord Elgin, bij zijne zending naar dat land, opgedragen onderzoek te doen naar de bezwaren welke daaraan in den weg stonden, en naar de middelen om ze weg te ruimen.

Lord Brougham, wiens gevoelen in zaken rakende den slavenhandel groot gezag heeft, vereenigde zich ten volle met hetgeen van de zijde der regering gezegd was; hij zeide dat zelfs in Engeland streng toezigt der overheid noodig was om te beletten dat er landverhuizers met bedrog en onzedelijke middelen naar Noord-Amerika gevoerd werden; en nog veel noodzakelijker was het, dat het gouvernement de koelies in zijne bescherming nam.

— De heer Rothschild heeft de kiezers van Londen uitgenoodigd hem op nieuw tot lid van het Lagerhuis te verkiezen; hij zegt dat zij daardoor hunne regten, de privilegien van het Huis der Gemeenten en de zaak der godsdienstvrijheid zullen staande houden.

TURKIJE.

De Fransche *Moniteur* behelst in zijn nommer van gisteren een schrijven uit Jassy van den 7den dezer, waarin op nieuw geklaagd wordt over de handelwijze der Moldavische regering in zake der verkiezingen, welke zich, naar de opgaven van den briefschrijver, kenmerkt door verregaande willekeurigheid en zelfs door gewelddadigheden tegen de voorstanders der unie.

ITALIE.

Volgens berigten uit Napels van den 23sten dezer zijn eenige zeelieden van het Fransche oorlogsschip *Meteore* op de Napelsche kust door de bevolking mishandeld: zij kwamen aan land en plantten bakens ten dienste der opnemingen waarmede dat vaartuig belast is; maar de bevolking hield hen voor oproerlingen en verdreef hen onder den kreet » wij willen geene revolutie." Van wege den Koning zijn terstond stappen gedaan, om het den Franschen aangedane leed weder goed te maken.

BELGIE.

De provinciale staten van Brabant hebben in hunne zitting van jl. Zaturdag weder, even als jaarlijks sedert 1847, aan de hoogeschool van Brussel een subsidie van 10,000 francs toegekend. Dit besluit is met 36 tegen 9 stemmen genomen, terwijl 12 leden afwezig waren. Men weet, dat die hoogeschool eene particuliere inrigting is, die door de liberale partij uit vrijwillige bijdragen gesticht is en in stand gehouden wordt, en dat haar onderwijs door den aartsbisschop van Mechelen bij een herderlijk schrijven van 8 April 1856 openlijk afgekeurd is als eene antikatholijke strekking hebbende.

Met dit en het vorig nommer der *Staats-courant* zijn verzonden: vel 272 en 273 alsmede 307—309 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, inhoudende: *a.* het vervolg en slot der bijlagen tot de memorie van toelichting van het ontwerp van wet tot herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer; *b.* het vervolg en slot der wets-ontwerpen, met daarbij behoorende memorien van toelichting, betrekkelijk den aanleg van spoorwegen; *c.* missive van den heer Dullert, lid der Tweede Kamer, ten geleide van een voorstel tot herziening van art. 132 van het Reglement van Orde dier Kamer, met daarbij behoorende Memorie van Toelichting, benevens het Verslag der Commissie tot onderzoek van dat voorstel benoemd; *d.* twee Koninklijke boodschappen, ten geleide van even zoo vele ontwerpen van wet, als: 1. tot vervanging van art. 7 der wet op de zeevisscherijen, en 2. tot inkoop van nationale schuld, waarvan de bestemming nader bij de wet is te regelen, elk met eene memorie van toelichting; *e.* de Eindverslagen der Commissien van Rapporteurs voor de twee evengenoemde wetsvoordragten; *f.* Eindverslag der Commissie van Rapporteurs voor het ontwerp van wet tot splitsing van de gemeente Bruinisse enz.; en *g.* Verslagen der Commissien tot onderzoek der inlichtingen op de adressen van: 1. H. de Jong Sz. te Naaldwijk, betrekkelijk de verkiezing van leden van den raad dier gemeente; en 2. van W. Verheij Cz., te Ameide, betrekkelijk de handhaving in zijne betrekking als lid van den Raad.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

⁂ Op aanstaanden Donderdag den 30sten Julij 1857 zal de gewone Audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

⁂ De Minister van Finantien brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden:

1°. dat gedurende de maanden *Julij*, *Augustus* en *September* 1857, en niet langer, ten Kantore van de Betaalmeesters in de Arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de *tweede drie maanden dezes jaars;* zullende gezegde betaling aanvang nemen op *Vrijdag den 3den Julij aanstaande*, en voorts betaalbaar zijn dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd; en

2°. dat, ten einde geene vertraging te ondervinden in de betaling van hun pensioen, alhier, zoo noodig, wordt herinnerd aan de laatst gedane aankondiging, houdende dat alle zoodanige titularissen, die tevens in het genot zijn van eenig ander pensioen of tractement uit de geldmiddelen van den Staat, van deszelfs Overzeesche Bezittingen, of van Fondsen onder het beheer des Rijks geplaatst, gehouden zijn, daarvan, bij de aanvrage hunner Attestatie de Vita bij den Burgemeester hunner woonplaats, aangifte te doen, ten einde van deze omstandigheid door dien Ambtenaar in de Attestatie melding gemaakt kunne worden.

's Gravenhage, den 22sten Junij 1857.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

MINISTERIE VAN MARINE.

⁂ Voor Rijksrekening zijn uitgegeven de *Verslagen der proeven en oefeningen, welke in het jaar 1856 bij de artillerie van de Marine hebben plaats gehad.* Wordende die verkrijgbaar gesteld bij de Directien der Marine te *Amsterdam*, *Willemsoord*, *Vlissingen* en *Hellevoetsluis*, tegen den prijs van f 1.50 per exemplaar.

⁂ De Minister van Marine brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, gedurende de maanden *Julij*, *Augustus* en *September*, en *niet langer*, ten kantore van de betaalmeesters in de Arrondissementen, de voldoening zal geschieden der Gagementen, ten laste van den Staat, over het *2de quartaal dezes jaars;* met dien verstande, dat hier alleen bedoeld worden de *tijdelijke pensioenen*, die door de zorg van het Departement van Marine worden voldaan.

Zullende gezegde betaling aanvangen met den 7den dezer, en voorts dagelijks, over gemeld tijdvak, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 6den Julij 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden:

1°. dat dwars van de plantage *Susannadaal* eene ondiepte in het vaarwater der rivier *de Suriname* bestaat, veroorzaakt door eenen aldaar aanwezig bevonden hoop steenen, ongeveer 55 ellen regt west van de landingsplaats, hebbende met laag water (doode getijen) 5 voet water, terwijl tusschen die ondiepte en den wal 3 vademen staan. Dien ten gevolge is door den Gouverneur der Kolonie goedgevonden daar ter plaatse een op een paal bevestigd bord met een waarschuwend opschrift te doen stellen. Voor het droogste gedeelte zijn de merken: drie palmboomen beziuden het woonhuis inéén, en de schoorsteen met de oostzijde even binnen een der daken van het kookhuis;

2°. dat de Uiterton voor de monding der rivier *Suriname* is verwisseld met eene groote eivormige ton, gemerkt met de letters *S. U. R. I. N.*

's Gravenhage, den 8sten Julij 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de *Oostelijkste pyramidale ijzeren ton* van *den Banjaard* van haar ankertuig is weggeslagen, hetgeen aan verzanding van den ketting wordt toegeschreven, doch dat gezegd baken voorwerp gevischt en geborgen is, en dat bevelen gegeven zijn, om het, bij eerste gunstige gelegenheid, weder te doen plaatsen.

's Gravenhage, den 28sten Julij 1857.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

⁂ De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,

Gezien het besluit van Gedeputeerde Staten van den 16den Julij 1857, n°. 32,

Gelet op art. 11 der wet van den 13den Junij 1857 (*Staatsblad* n°. 87),

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat ingevolge bovengemeld besluit:

1°. de *afzonderlijke jagten* op Waterwild, voor dit jaar, in deze provincie zullen geopend zijn op *Zaturdag den eersten Augustus aanstaande;* en dat mitsdien van dat tijdstip af de uitoefening der jagtbedrijven, vermeld in art. 15, lett. *d*, *f* en *h*, der Jagtwet, geoorloofd zal wezen; onder herinnering aan de bepaling van art. 2 van het Reglement op de uitoefening der Jagt en Visscherij in deze provincie, krachtens welke die Jagten niet anders zullen mogen plaats hebben dan op het water, langs de stranden, oevers van meren, plassen, rivieren en op moerassige landen; en

2°. dat de kooilieden hunne kooi-eenden moeten opsluiten of hokken gedurende de maand *Augustus aanstaande*.

En zal deze kennisgeving in het *Provinciaal Blad*, in de *Nederlandsche Staats-courant*, alsmede in het *Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage* worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten Julij 1857.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd,
VAN DER HEIM.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

PRIJSVRAAG.

Bouwen van een Raadhuis.

In de gemeente Gorinchem wordt eene prijsvraag uitgeschreven voor een plan tot amotie van het oude en het bouwen van een nieuw Raadhuis, met eene zeer naauwkeurige begrooting van kosten.

Voor het best gekeurde Plan wordt een prijs van f 500 uitgeloofd.

De Voorwaarden zijn, op franco aanvrage en tegen betaling van f 1, te bekomen ter Gemeente-secretarie en bij den Gemeente-boekdrukker H. Horneer.

Gorinchem, den 18den Julij 1857.

De Secretaris, BOLL. *De Burgemeester,* J. W. v. HOORN VAN BURGH.

BEKENDMAKING.

Het Hoofd van het Bestuur der gemeente Raalte,

Gezien de wet van 13 Junij 1857 (*Staatsblad* n°. 52), verklarende, dat het algemeen nut de onteigening vordert, ten name van de Overijsselsche Kanalisatie-maatschappij, van de eigendommen, noodig tot den aanleg van een kanaal van Deventer naar Dalmsholte,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de Commissie uit de Gedeputeerde Staten van Overijssel, benoemd overeenkomstig art. 10 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), hare zitting in de gemeente Raalte heeft bepaald op Woensdag den 19den Augustus 1857; van des voormiddags ten 11 ure tot des namiddags ten 3 ure, ten huize van T. L. Jorink te Raalte, in de Zwaan, ten einde de bezwaren der belanghebbenden tegen het plan aan te hooren; en roept mitsdien, ter voldoening aan art. 11 van laatstgemelde wet, de belang hebbende daarbij op.

Raalte, den 27sten Julij 1857.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur voornoemd,
G. A. VOS DE WAEL.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

⁂ Ingevolge art. 31 van het Wetboek van Koophandel, wordt bekend gemaakt, dat de Vennootschap tusschen *P. H. H. Tholen* en *K. F. A. van Trigt*, als Commissionairs, handel drijvende in Kruidenierswaren, Honig en Was, onder de Firma *Tholen & van Trigt*, alsmede die Firma bij Acte op den 24sten Julij 1857, ten overstaan van den Notaris *J. H. Bok* Jr. en getuigen, te Amsterdam verleden en ter Griffie der Arrondissements-regtbank te Amsterdam ingeschreven, met den 1sten Augustus 1857 zal zijn Ontbonden. Zijnde bij gemelde Acte onder anderen bepaald, dat de eerst-ondergeteekende zal belast zijn met de vereffening en liquidatie van alle openstaande posten en het incasseren van de nog uitstaande pretensien, en dat daartoe, doch voor niets anders, met en na 1°. Augustus eerstkomende, gemelde Firma gebruikt en geteekend zal mogen worden.

P. H. H. THOLEN.
K. F. A. VAN TRIGT.

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, DINGSDAG 28 JULIJ 1857.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{8}$	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{3}{8}$
Dito dito	3	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{1}{2}$
Dito dito	4	$96\frac{1}{8}$	$96\frac{1}{4}$	—
Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{2}$	—	—
Handel-maatsch.	$4\frac{1}{2}$	$156\frac{3}{4}$	157	$156\frac{3}{4}$
BELGIE. Bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{8}$	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	$104\frac{7}{8}$	$105\frac{1}{8}$	105
Dito 1828-1829.	5	$103\frac{3}{4}$	$103\frac{3}{8}$	—
Dito 1840. . . .	4	$87\frac{3}{4}$	—	—
Stieglitz	4	$87\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1854. . . .	5	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{5}{8}$	—
Dito 1855. . . .	5	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{3}{4}$	$100\frac{1}{2}$
Engelsche	$4\frac{1}{2}$	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans . .	$1\frac{1}{4}$	$25\frac{1}{8}$	—	—
Buitenlandsche .	3	$42\frac{7}{8}$	43	—
Binnenlandsche .	3	$37\frac{1}{2}$	—	—
PORTUG. Te Lond.	3	$45\frac{7}{8}$	—	—
OOSTENR. Metall. 1816-1852 . .	5	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{7}{8}$	$75\frac{3}{4}$
Dito Zilv. Nation.	5	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{5}{8}$
Dito Zilver 1849-1854	5	87	$87\frac{1}{4}$	87
Dito 1847-1852 .	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{4}$	—	—
BRAZ. Lond. 1824	5	—	—	—
MEXICO Londen.	3	—	—	—
GRENADA id. .	$2\frac{3}{4}$	—	—	—
VENEZUELA id. .	4	—	—	—

Dalende markt.

Londen, HEDEN.

Consols . . . . . . 3 pCt. 91 à —

Parijs, HEDEN.

Fransche rente . . . 3 pCt. 66.65 à —

Weenen, HEDEN.

Metalliek . . . . . . 5 pCt. — à —
Nationale . . . . . . 5 » — à —
Wissel Londen . . . . . . — à —

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.